

Veebiseminar
21.02.2022
10:00 – 12:45

SORAINEN

Mida on ettevõtjal vaja
teada pankrotimenetlusest?

Ajakava

10:00 Avasõnad

Dr. Carri Ginter

10:15 Miks ei tohi tähtaegu maha magada ja mida on võita uuest nõude tunnustamise korrast?

Dr. Mari Agarmaa ja Maarika Maripuu

10:45 Osaniku ja nõukogu liikme vastutus pankrotimenetluses

Marcus Niin

11:05 Pankrot ronib juhatuse liikme rahakotti

Triin Tõnisson

11:35 Ettevõtte üleminek - risk või võimalus pankrotimenetluses?

Triin Toom ja Kati Rohtla

12:05 Halduri hoolsuskohustuse ulatus seoses nõuetele vastuvaidlemise kohustusega

Kersti Kerstna-Vaks

Miks ei tohi tähtaegu maha magada ja mida
on võita uuest nõude tunnustamise korrast?

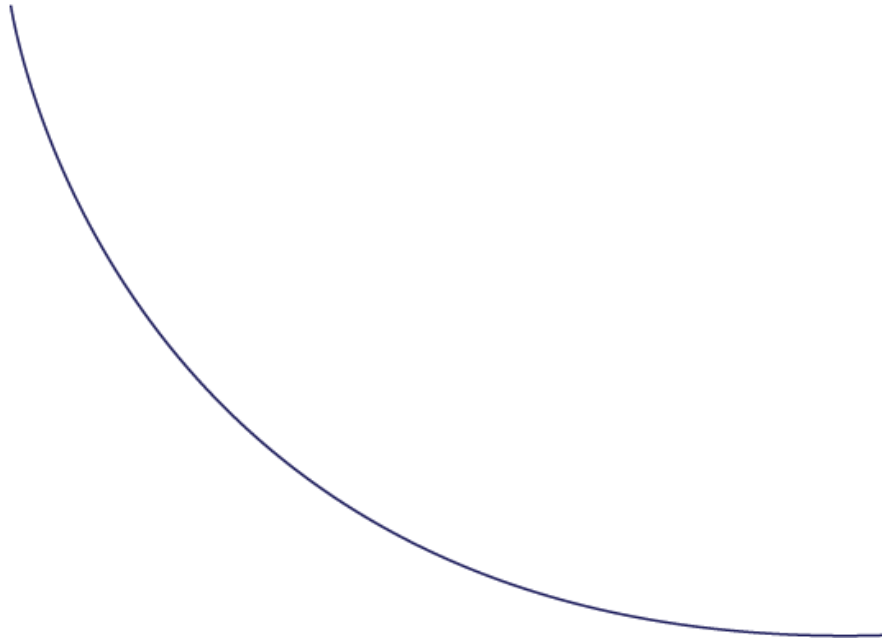
Dr. Mari Agarmaa ja Maarika Maripuu
21.02.2022

SORAINEN

Tähtajad – kellele ja milleks?

Pankrotiavalduse esitamise kohustus

- Eelkõige äriühingu juhatuse kohustus
- Viivitamata, kuid mitte hiljem kui 20 päeva peale maksejõuetuse ilmnemist
- Kohustuse rikkumine ilma tagajärgedeta
- Võlausaldajate huvide kaitse ja raugemise vältimine
- Maksejõuetusteenistuse külaskäik
 - Avalik uurimine
 - Kahju hüvitamise nõue juhatuse liikme vastu
 - Ärikeeld

Nõudeavaldus & häälte määramine

- Nõudeavaldus 2 kuu jooksul
- Määruste ning määruskaebuste pikk menetlusaeg
- Kohtunik otsustab häälte üle samal koosolekul
- Erand: järgmine tööpäev
- Määruskaebuse lahendamine 15 päeva jooksul
- Üldkoosoleku jätkamine kohe peale häälte määramist
- Üldkoosoleku otsuse vaidlustamine
- Kiirem menetlus

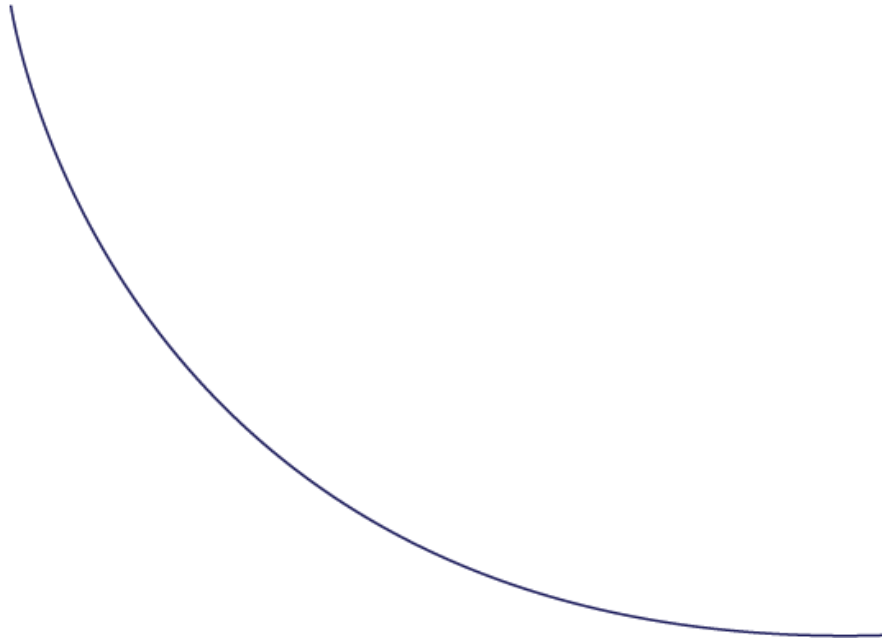

Nimekirjaga tutvumine ja vastuväited

- Teavitus Ametlikes Teadaannetes
- Tähtaja määrab pankrotihaldur
- 15-30 kalendripäeva
- Kirjalikud ja põhistatud vastuväited
- Seisukohad vastuväitele
- 15-30 kalendripäeva
- On see piisav aeg?

Võlausaldajate lõplik nimekiri

- Haldur
 - 30 päeva peale seisukohtade tähtaega
 - Pikendamine kuni 30 päeva
- Kohus
 - 30 päeva peale esitamist
 - Pikendamine kuni 30 päeva

Nõuete tunnustamine – mis on muutunud?

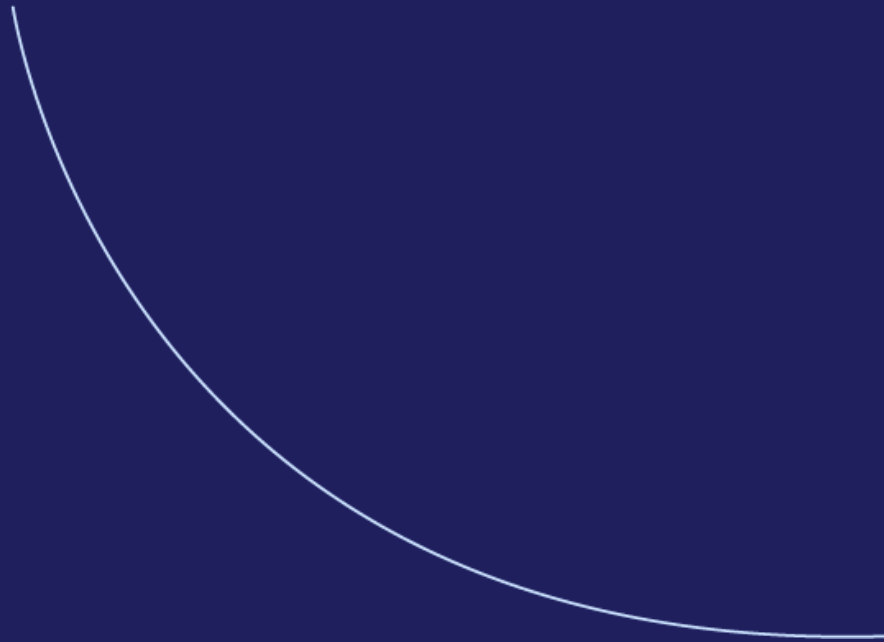

Senine kord

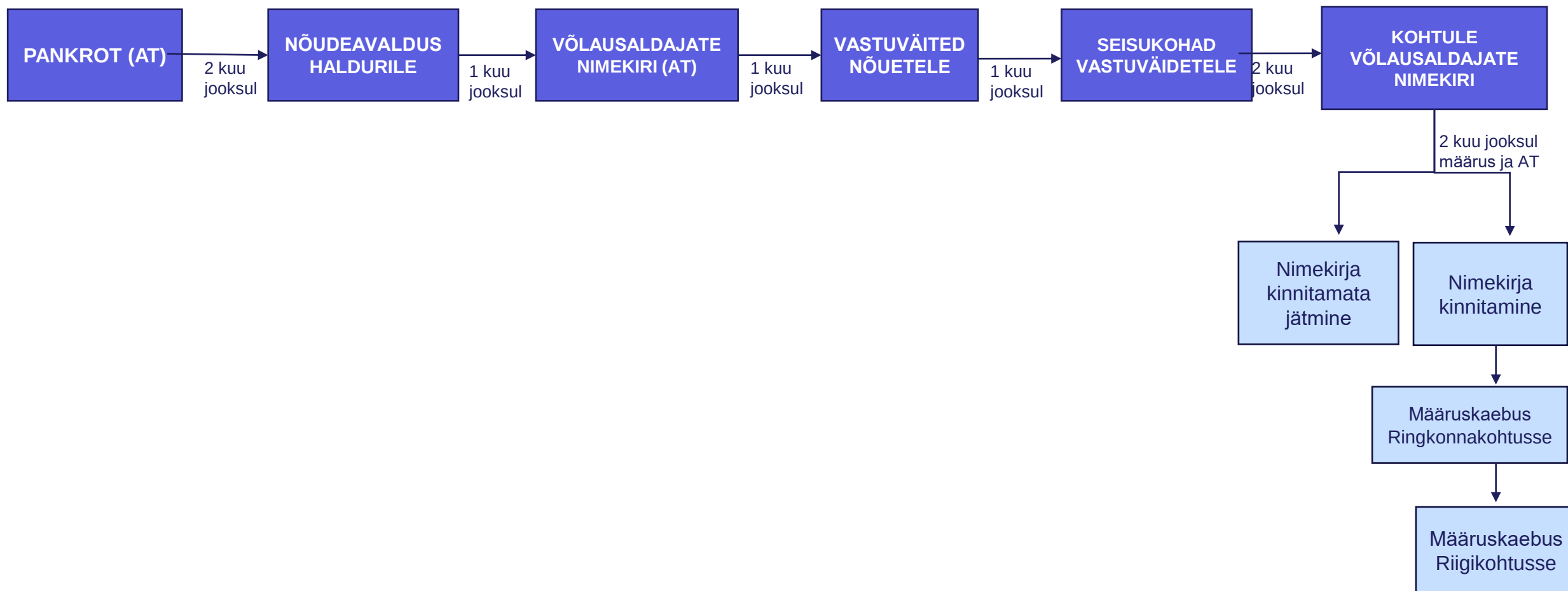
- Nõuete kaitsmise koosolek
- Põhistamata vastuväite võimalus
- Hagi
- Venima jäämine
- Kohtul puudus terviklik pilt

Muudatused

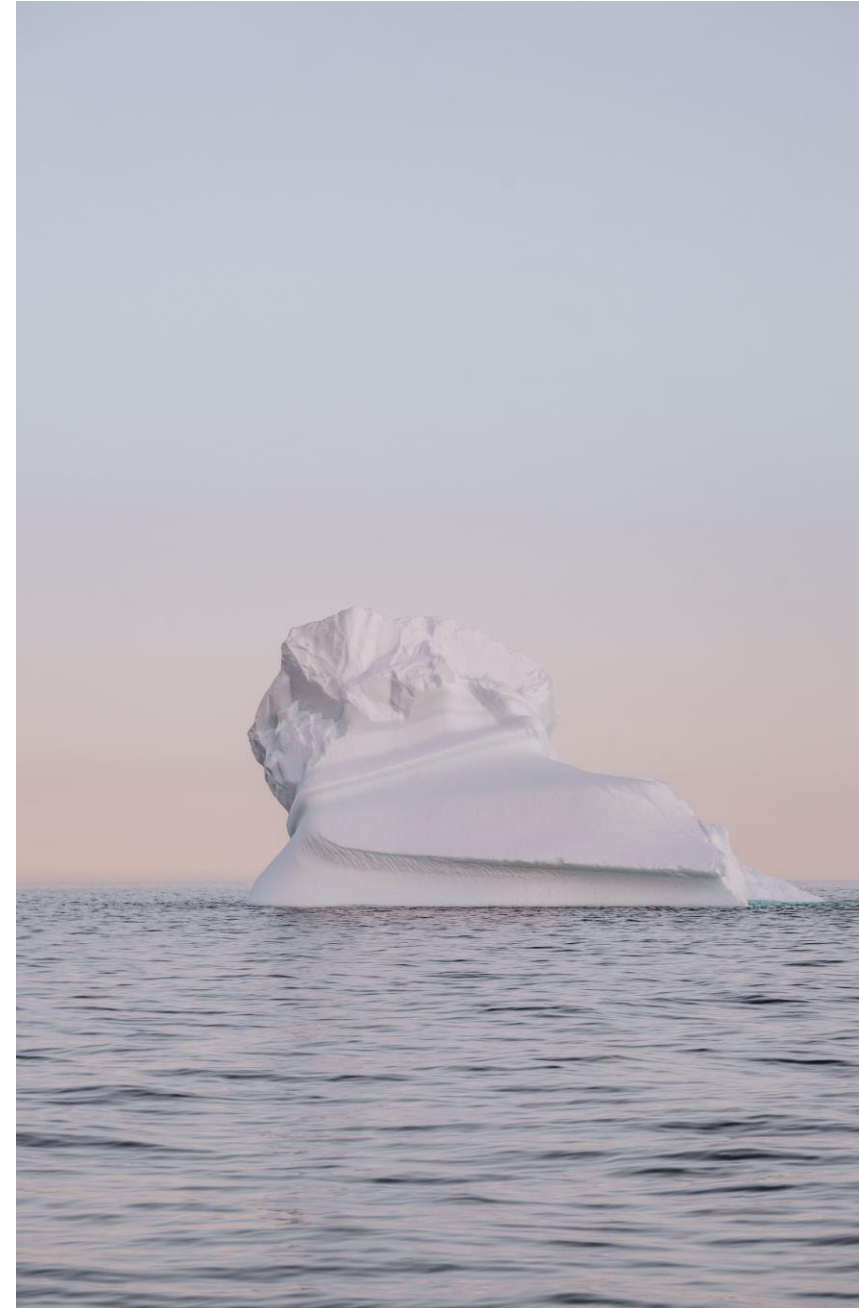
- Kirjalik menetlus
- Tähtajad
- Nõuete kaitsmise koosoleku kaotamine
- Järelevalvekohtuniku laiemad pädevused
- Kohustus kõrvaldada puudused

Uus nõude tunnustamise kord

Mida meelde jätta?

- Lühikesed tähtajad
- Oluline jälgida Ametlike Teadaandeid
- Vastuväited peavad olema põhistatud
- Kohtu töö kvaliteet oleneb endiselt halduri töö kvaliteedist ja võlausaldaja aktiivsusest nõude vaidlustamisel
- Kui keegi vastuväiteid ei esita, on nõue kaitstud ja kohus ei saa siis sekkuda
- Maksejõuetuse asjade koondumine Harju ja Tartu Maakohtusse

Eesti

Leedu

Valgevene

Läti

SORAINEN

Aitäh!

Mari.agarmaa@sorainen.com

Maarika.maripuu@sorainen.com

sorainen.com

Osaniku ja nõukogu liikme vastutus pankrotimenetluses

Marcus Niin
21.02.2022

SORAINEN

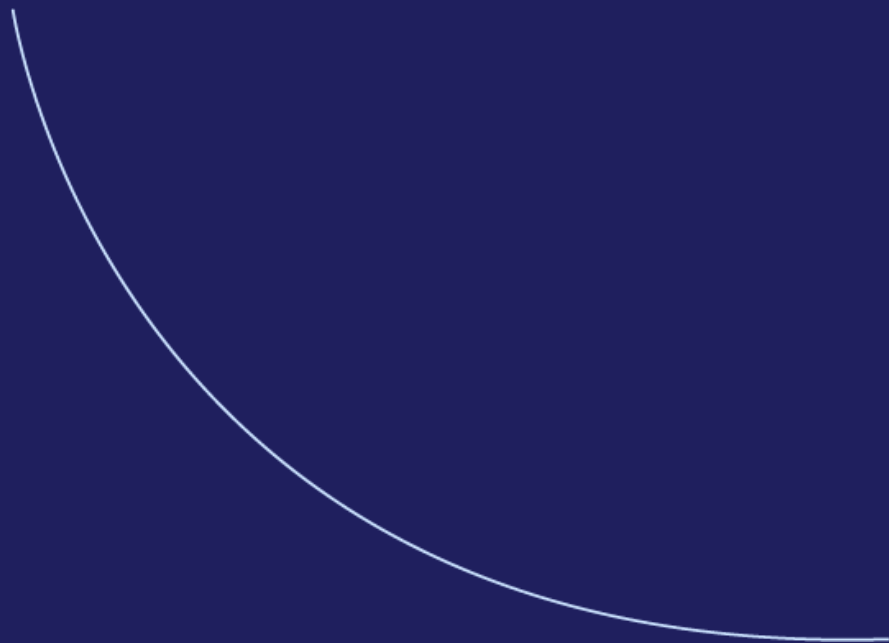

Osaniku ja nõukogu liikme vastutus pankrotimenetluses

- Osaniku kohustused ja vastutus
- Osaniku kohustus esitada pankrotiavaldus
- Nõukogu liikme kohustused ja vastutus
- Nõukogu liikme kohustus esitada pankrotiavaldus

Osaniku vastutus

- Osanik vastutab osanikuna osaühingule, teisele osanikule või kolmandale isikule süüliselt tekitatud kahju eest.
- Süü vormid on hooletus, raske hooletus ja tahtlus.
- Hooletus on käibes vajaliku hoole järgimata jätmine.

Kohustused

Osanikud on kohustatud järgima hea usu põhimõtet ja arvestama teiste (osanike, ühingu, juhtorgani liikmete) õigustatud huve.

Konkreetselt reeglina kolm:

- 1) kohustus hääletada teatud viisil;
- 2) informatsiooni andmise kohustus;
- 3) keeld omandada eeliseid enda või 3. isiku kasuks ning ühingu või teiste osanike kahjuks.**

Näited praktikast

- Ühingust kasumi muul viisil kui dividendidena väljaviimine ja selliselt teise osaniku kahjustamine.
- Pahauskselt ühingu dokumentide (mitte avalikult kättesaadavad) kolmandatele isikutele edastamine (nt konkureerivale ühingule disainilahenduse, tarkvarakoodi vm andmine).
- Mitme osanikuga ühingus ainuisikuliselt ning seadusevastaselt koosolekute pidamine ning kahjulike otsuste vastuvõtmine (nt otsustada hagi esitamine).
- Ühingu eduka majandusüksuse väljaviimisele kaasa aitamine endaga seotud ühingusse.

Kohustused maksejõuetuse korral

Eelkõige keeld omandada eeliseid enda või 3. isiku kasuks ning ühingu (sh võlausaldajate) või teiste osanike kahjuks.

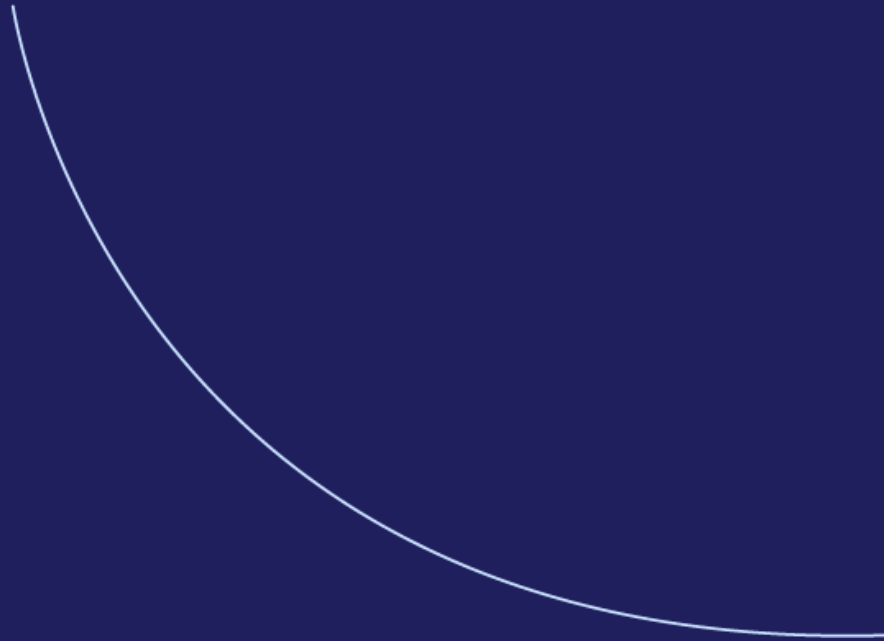
Eesmärk:

- 1) mitte teha ühingat maksejõuetuks;
- 2) mitte süvendada maksejõuetust.

Näited praktikast

- Dividendid väljavõtmine olukorras, kus ühing on maksejõuetu või teda ohustab maksejõuetus (nt enne võlausaldaja kohustuste sissenõutavaks muutumist)
- Juhatus liikmena ja osanikuna väljamaksete tegemine või kahjulike tehingute sõlmimine, mille tagajärjel muutub ühing maksejõuetuks.
- Ühingu ainsa majandusüksuse alla turuhinna võõrandamise otsustamine enamusosaniku poolt.
- Juhatus liikme surm ja aastateks ühingu unarusse jätmine?
- Juhatus liikmele boonuse väljamaksmise otsustamine?
- Pankrotiavalduse esitamise otsustuse tegemata jätmine, kui ühingul on netovara vähem kui pool osakapitalist (ÄS § 176)?

Osaniku kohustus esitada pankrotiavaldus

- Varem kehtis see ainult juhatuse liikmele.
- Kui on juhatus või nõukogu, siis osanikul seda kohustust ei lasu.
- Üldisteks eeldusteks on maksejõuetus ning osaniku teadmine või teadma pidamine sellest.

Avalduse esitamise mõte

Avalduse õigeaegse esitamise eesmärgid:

- 1) tagada osaühingu vara võimalikult suures ulatuses säilimise ning seeläbi võlausaldajate nõuete võimalikult suures ulatuses rahuldamise;
- 2) maksejõuetu äriühing ei osaleks edasi majandustegevuses, mille käigus tekkivaid kohustusi ta täita ei suuda.

Vt Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 12. juuni 2019. a otsus asjas nr 2-14-50307.

Avalduse esitamine

- 1) Ühing on maksejõuetu ja maksejõuetus ei ole ajutine.
- 2) Avaldus tuleb esitada viivitamata, aga mitte hiljem kui 20 päeva möödumisel maksejõuetuse ilmnemisest.
- 3) Osaühingu eest ei tohi teha makseid, v.a selliseid, mis on kooskõlas korraliku ettevõtja hoolsusega.
- 4) Ei ole juhatust ega nõukogu.
- 5) Osanik teadis või „pidi teadma“ püsivast maksejõuetusest.

Nõukogu liikme vastutus

- Nõukogu liige peab oma kohustusi täitma korraliku ettevõtja hoolsusega.
- = kuidas sarnases olukorras oleks käitunud mõistlik nõukogu liige.

Kohustused

Kesksed kohustused:

- 1) strateegilise juhtimise kohustus;
- 2) järelevalve kohustus.

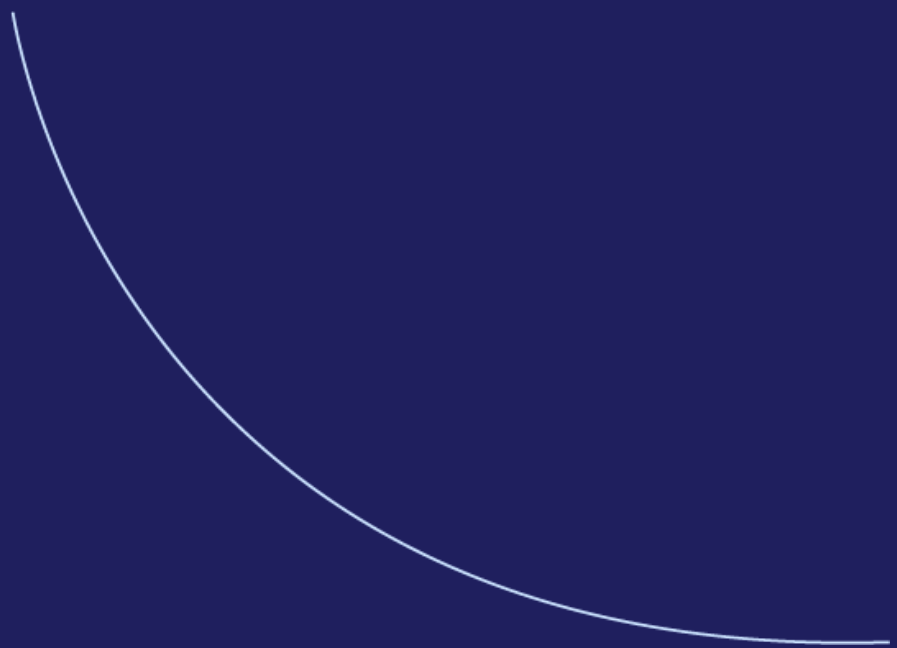
Kui ilmnevad asjaolud, mis viitavad juhatuse liikme kohustuste rikkumisele, tuleb nõukogul rakendada meetmeid edasiste rikkumiste ärahoidmiseks (anda korraldusi, kutsuda juhatuse liige tagasi vms).

Nõukogu **järelevalve kohustuse** rikkumine tekib üldjuhul ainult siis, kui juhatuse liige on oma kohustust rikkunud.

Näited praktikast

- Vara müük alla turuhinna.
- Kogu ühingu vara müük selliselt, et ostuhind tasutakse pooleteise aasta pärast ja tagatise ei seata.
- Nõukogu jätab kontrollimata rahaliste vahendite kasutamise ning ei tunne huvi ühingu seisu ja tegevuse vastu.
- Juhatuse liikme poolt pankrotiavalduse õigel ajal esitamata jätmine?

Nõukogu liikme kohustus esitada pankrotiavaldus

Kui on juhatas, siis nõukogu liikmel seda kohustust ei lasu.

Üldisteks eeldusteks on maksejõuetus ning nõukogu liikme teadmine või teadma pidamine püsivast maksejõuetusest.

Kokkuvõte

Kui ühingat ähvardab maksejõuetus, tuleb varatehingutega olla ettevaatlik.

Kui ühingul ei ole juhatust, pigem määrata, mitte olukorda vältida. Ka patiseisu ühingus on võimalik juhatus üles seada.

Täida oma ülesandeid hoolikalt (kasuta teabe- jm õigusi; ka tegevusetus võib tingida vastutuse).

SORAINEN

Eesti

Leedu

Valgevene

Läti

SORAINEN

Aitäh!

Marcus.niin@sorainen.com

sorainen.com

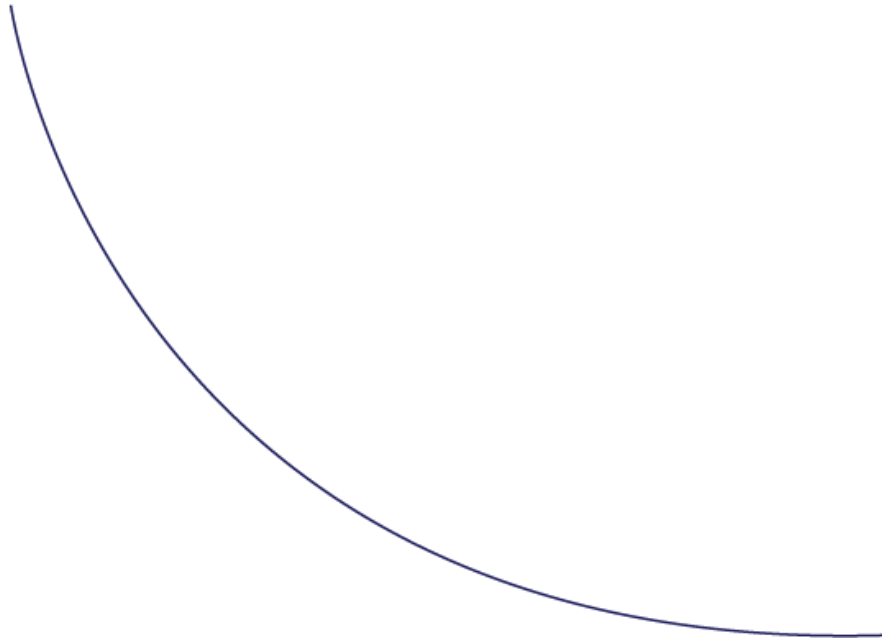
Pankrot ronib juhatuse liikme rahakotti

Triin Tõnisson
21.02.2022

SORAINEN

Juhatuse liikme kohustused

- olulisemad alused eelkõige: ÄS, PankrS, MKS, VÕS
- vastutus: eraõiguslik, avalik-õiguslik, karistusõiguslik
- juhatuse liikme vastutuse eeldused

Eraõiguslikud tagajärjed juhatuse liikme kohustuse rikkumise puhul pankrotimenetluses

- Kahju hüvitamine:
 - pankrotiavalduse esitamise kohustuse rikkumine;
 - raske juhtimisviga;
 - muu alus (eelkõige kahju õigusvastane tekitamine).
- Menetluskulude kandmine
- Muud pankrotiõiguslikud tagajärjed

Tulevik - maksejõuetuse teenistus

Maksejõuetuse teenistuse eesmärgid

- ettevõtluskultuuri ja ausa ärikeskkonna toimimise parandamine
- õigusvastaste raugemiste vähendamine
- (seadusvastaselt) tekitatud maksejõuetuse põhjuste väljaselgitamise efektiivistamine ja kahju hüvitise nõuete esitamise võimaluste suurendamine
- võlausaldajate huvide kaitse parandamine, sh võlausaldajatele tehtavate väljamaksete määra suurendamise kaudu
- avaliku huvi tagamine
- tõhusam järelevalve pankrotihaldurite üle
- ühtlasem maksejõuetusalane praktika

Maksejõuetuse teenistuse pädevus

- järelevalve võlgniku/võlgniku lähikondse üle läbi eriauditi/ avaliku uurimise
- haldusjärelevalve pankrotihaldurite üle
- praktika ühtlustamine

Eesti

Leedu

Valgevene

Läti

SORAINEN

Aitäh!

Triin.tonisson@sorainen.com

sorainen.com

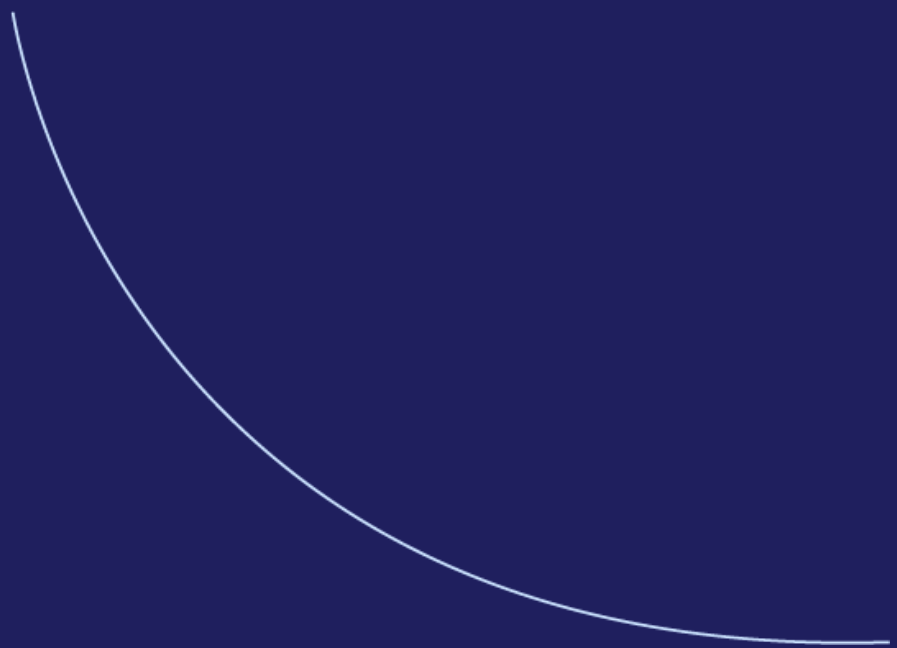
Ettevõtte üleminek – risk või võimalus pankrotimenetluses?

Triin Toom ja Kati Rohtla
21.02.2022

SORAINEN

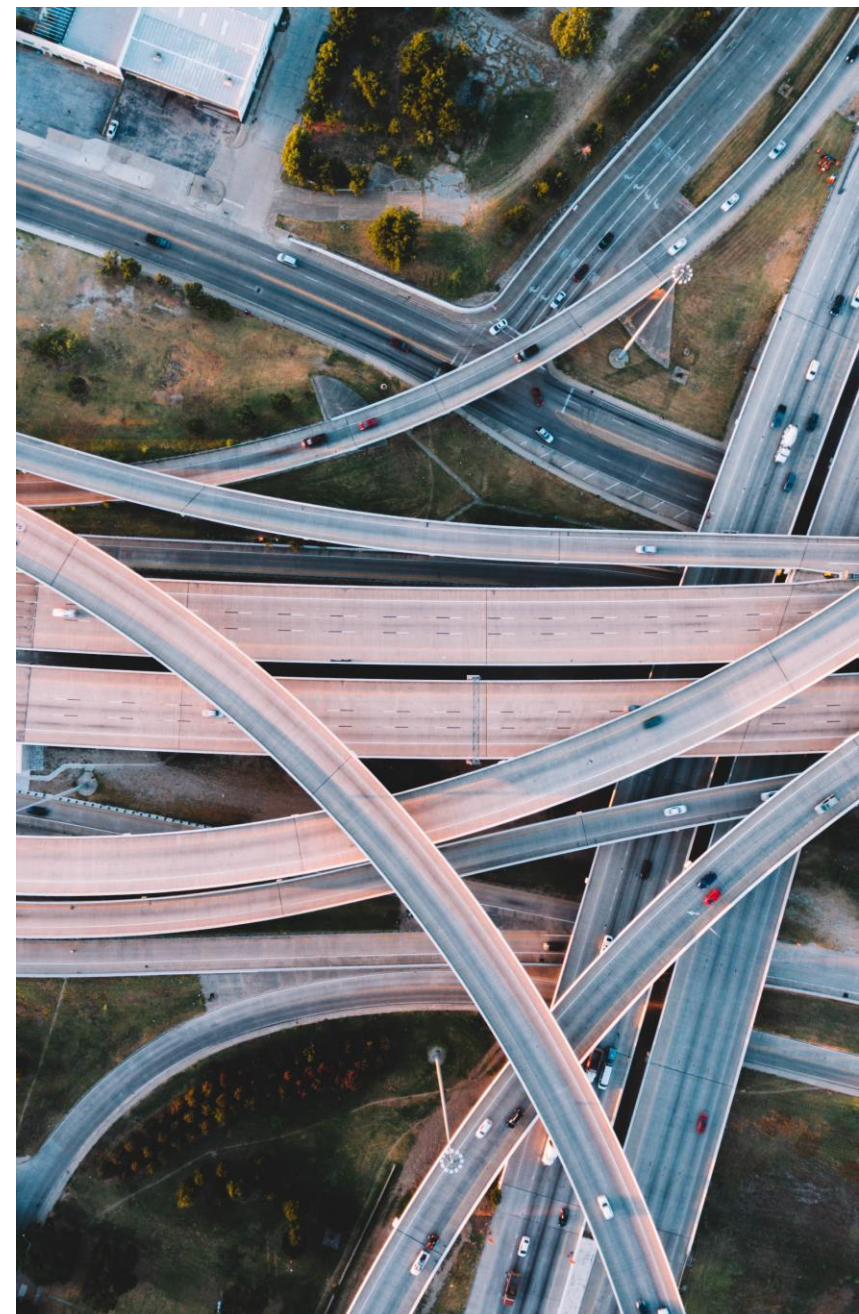
Täna teemaks

1. Mis on ettevõte?
2. Ülemineku regulatsioon
3. Vastutusest
4. Ülemineku tunnused
5. Üleminekust praktiliselt
6. Ülemineku tüüpjuhtumid
7. Mida võlausaldaja teha saab?
8. Ülemineku tõendamine
9. Võimalus?

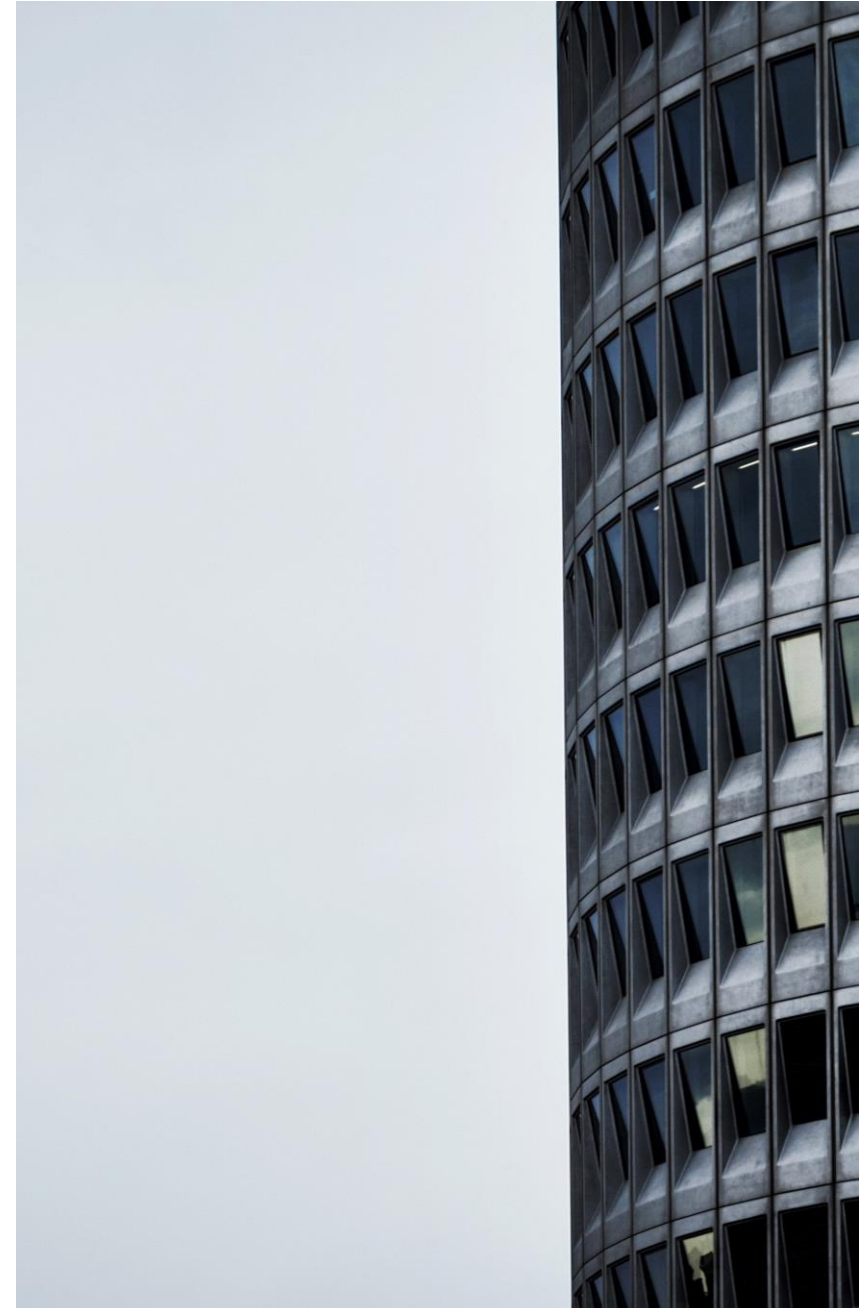
Mis on ettevõtte?

- Majandusüksus, mille kaudu isik tegutseb (TsÜS § 66¹)
- Ettevõttesse kuuluvad:
 - ettevõtte majandamisega seotud ja selle majandamist teenivad asjad,
 - õigused ja kohustused
 - mh ettevõttega seotud lepingud (VÕS § 180 lg 2)

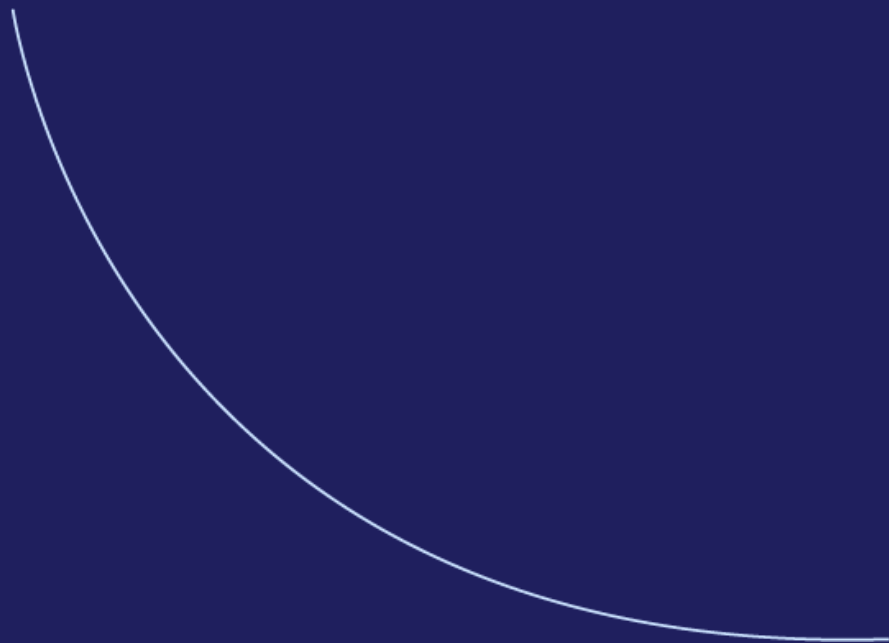

Ülemineku regulatsioon

- oma identiteedi säilitava majandusüksuse üleminek, mis tähendab ressursside organiseeritud koondamist, mille eesmärk on majandustegevus põhi- või kõrvaltegevusena; (2001/23/EÜ)
- Võlausaldaja või teise lepingupoole nõusolekut ei ole kohustuse või lepingu üleminekuks vaja, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. (VÕS § 180 lg 2)

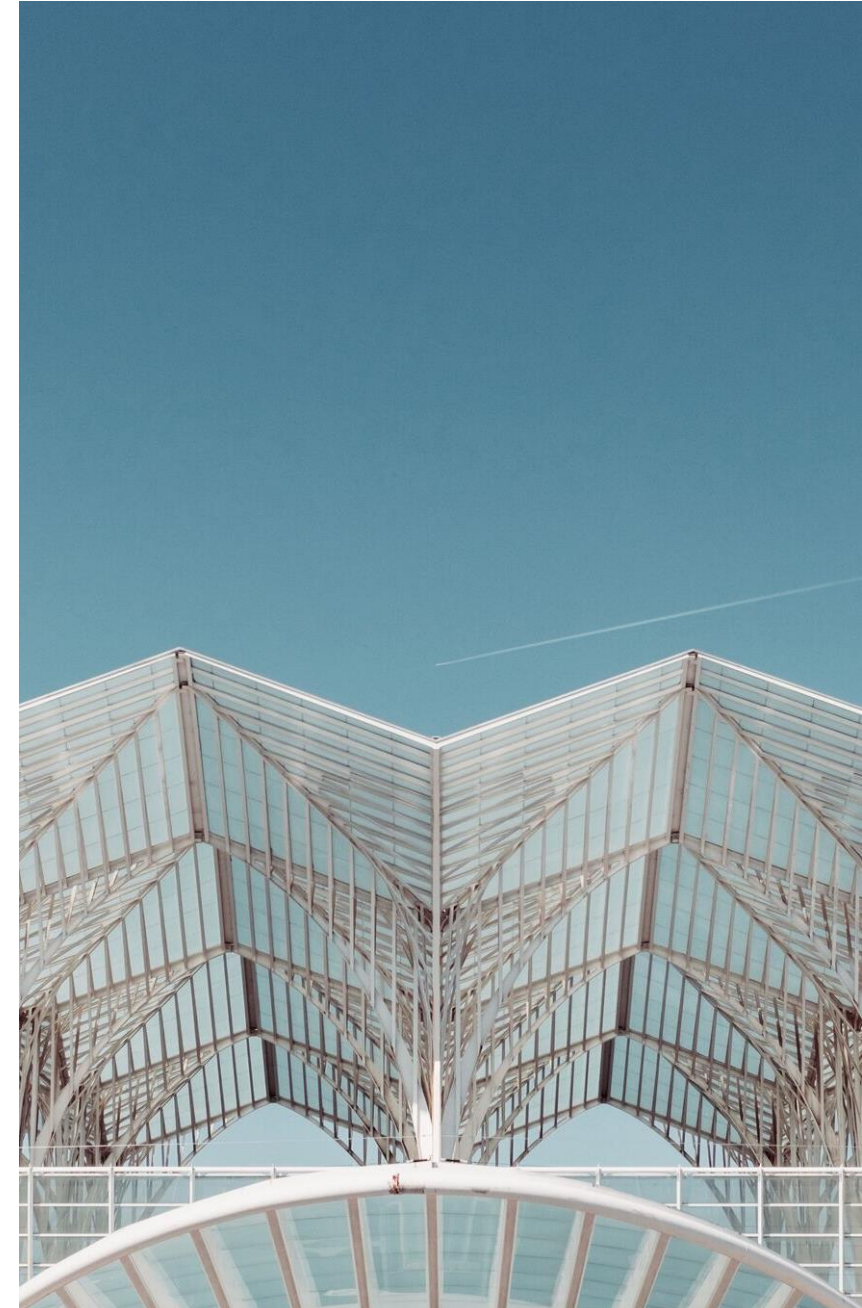
Vastutusest

- Omandajale lähevad üle kõik õigused ja kohustused (VÕS § 182 lg 2)
- Üleandja ja omandaja vastutavad solidaarselt (VÕS § 183 lg 1)

Ülemineku tunnused

1. registrijärgne asukoht ning kontori ja/või tootmisruumide asukoht
2. kinnisasja, tootmisvahendite ja muude materiaalsete vahendite üleminek
3. immateriaalsete vahendite ja organisatsiooni ülevõtmine
4. kliendi- ja hankijasuhete jätkuvus
5. üleminekule eelneva ja sellele järgneva tegevuse sarnasus
6. majandustegevuse jätkuvus, ja kui tegevus oli vahepeal katkenud, siis katkestuse aeg
7. personali üleminek
8. üleandja ja omandaja tegevuskoht, juhtorganite liikmete kattuvus.

Üleminekust praktiliselt

- Kui on üle antud ettevõtte majandustegevusega seotud põhiline vara (n-ö ettevõtte tuum), lähevad üle ka kohustused (3-2-1-113-11).
- Ettevõttena ei ole võimalik käsitada varakogumit, mis ei osale majandustegevuses. Seda isegi juhul, kui tegemist on äriühingu ainukese varaga. (RKHKo 3-3-1-85-12)
- Kui ettevõtte üleminek toimub mitme toimingu kaupa, loetakse üleminekuks hetke, kui üle on läinud ettevõtte seisukohast olulised vahendid ja üleminekut enam tagasi pöörata ei saa.
- Estonian Air (Nordica) vs töötajad

Varjatud ülemineku tüüpjuhtumid

1. Äriühingu varad müüakse edasi erinevatele äriühingutele (on võimalik, et hiljem müüvad ostjad vara edasi ühele äriühingule, kuid see ei pruugi alati nii olla).
2. Vara müüakse erinevatel aegadel.
3. Äritegevust jätkatakse mõistliku aja jooksul (kui eksisteerib lühem ajaperiood äritegevuse lõppemise ning uuesti alustamise vahel, on võimalik argumenteerida, et majandustegevus jätkus uues äriühingus).
4. Uues äriühingus tegeletakse ka mõne lisategevusega või lõpetatakse osaliselt mõni vana tegevus.
5. Lepingupartneritega lepitakse kokku, et äriühingu tööks olulisi lepinguid ei viida üle, vaid sõlmitakse uued lepingud.
6. Töötajatega sõlmitakse uued töölepingud, kuid on võimalik, et uues äriühingus jätkavad vaid üksikud töötajad (võtmetöötajad, kelleks võivad olla spetsialistid, keskastme- või tippjuhid);

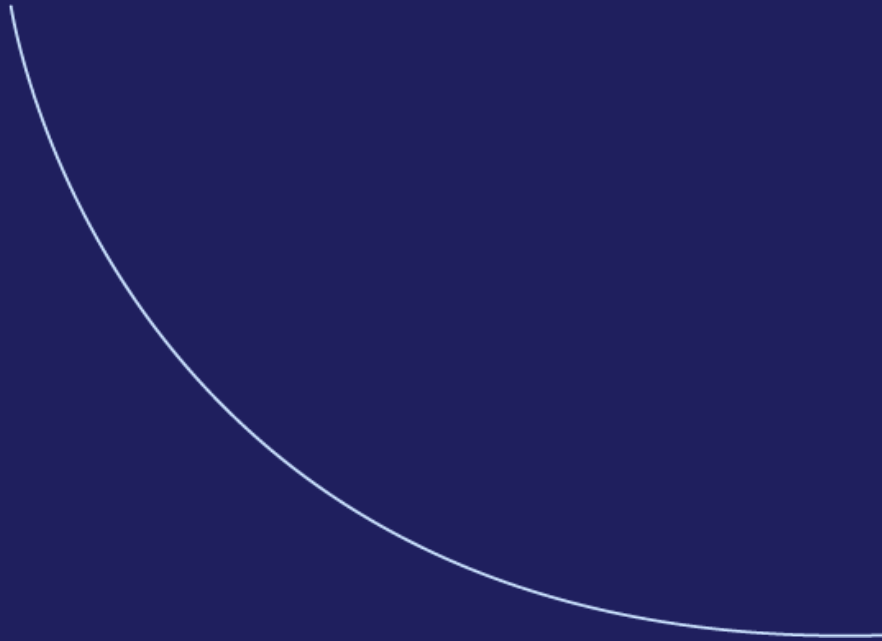

Mida võlausaldaja teha saab?

- Tegutseda esimesel võimalusel
- Salvesta võlgniku veebilehe info hilisemaks võrdlusmaterjaliks
- Pöörata tähelepanu isikutele ja uue ühingu varasemale kogemusele (ei saa olla pikem kui asutatud ühing)
- Otsida kattuvusi kontaktandmetes
- Otsida seoseid majandusaasta aruannetest (nt käivete sarnasused)
- Dokumenteerida kõik vajalikud internetileheküljed
- Taotleda hagi tagamist kui on piisavalt tõendeid

Ülemineku tõendamine

- pangakonto väljavõtted
- võlgniku kaupluse külastus
- päring Transpordiametisse
- päring kinnistusraamatusse
- veebilehe väljavõtted
- töötamise registri väljavõte
- äriregistri väljavõtted

Võimalus?

Eesti

Leedu

Valgevene

Läti

SORAINEN

Aitäh!

Triin.toom@sorainen.com

Kati.rohtla@sorainen.com

sorainen.com

Halduri hoolsuskohustuse ulatus seoses nõuetele vastuvaidlemise kohustusega

Kersti Kerstna-Vaks
21.02.2022

SORAINEN

Carri.ginter@sorainen.com

Mari.agarmaa@sorainen.com

Triin.toom@sorainen.com

Marcus.niin@sorainen.com

Kati.rohtla@sorainen.com

Maarika.maripuu@sorainen.com

Triin.tonisson@sorainen.com